

Португалия

Специализирани съдилища - Португалия

Настоящата страница предоставя информация относно организацията на специализираните съдилища в Португалия.

Съдилища от първа инстанция (Tribunais militares judiciais de 1.ª instância)

Общите съдилища са съдилища, които разглеждат граждански и наказателни дела и упражняват компетентност по всички дела, които не са предназначени за други съдилища. По правило това са съдилища с обща компетентност.

Също така може да има и съдилища със специфична компетентност (които се занимават с въпроси, определени според приложимия вид производство) и специализирани съдилища, които се занимават със специфични въпроси (независимо от приложимата форма на производството).

Съдилища със специализирана компетентност

Съдилища за наказателни разследвания (Tribunais de Instrução Criminal)

Ролята на тези съдилища е да провеждат наказателни разследвания, да решават дали да продължи работата по случая и да изпълняват съдебни задължения във връзка с разследването.

Съдилища за *семеини* дела и дела, касаещи непълнолетни лица (Tribunais de Família e Menores)

Компетентността на съдилищата за семейни дела и дела, касаещи непълнолетни лица, включва следното:

- действия, свързани с гражданското състояние на лицата: действия за разделяне на лица и имущество и за развод, както и всички свързани с тях действия, като например инвентаризация и предварителни производства, действия за обявяване на нищожност или анулиране на граждански брак и действия и изпълнителни производства, свързани с издръжка между съпрузи и между бивши съпрузи;
- действия, свързани с родство: осиновяване, регулиране на упражняването на родителските отговорности и изслушване по въпросите, свързани с това, официално определяне на майчинство и бащинство и изслушване при оспорване на предполагаемо бащинство;
- действия, свързани със защитата на интересите на изложените на риск непълнолетни лица: издаване на заповеди, свързани с ненавършилите пълнолетие деца, които са жертви на малтретиране, били са изоставени или са изпаднали в нищета или които са в положение, което вероятно излага на опасност тяхното здраве, сигурност, образование и нравственост, или разглеждане и произнасяне по молби за защита на ненавършилите пълнолетие деца срещу злоупотреба с власт в семейството или в институциите, на чиито грижи са поверени.

Трудови съдилища (Tribunais de Trabalho)

Гражданскоправните въпроси в компетенциите на трудовите съдилища включват например:

- въпроси, свързани с подчинени трудови правоотношения и отношения, установени с цел сключване на трудови договори;
- въпроси, свързани с трудови злоупотреки и професионални заболявания;
- въпроси, възникващи между институциите, предоставящи социална сигурност или семейни помощи и съответните бенефициери, когато се касае до правата, правомощията или правни, регулаторни законови задължения на всяка от страните, без да се засяга компетентността на административните и данъчните съдилища;
- гражданскоправни въпроси във връзка със стачки.

Търговски съдилища (Tribunais de Comércio)

Търговските съдилища са компетентни по-специално при:

- производства по несъстоятелност, ако длъжникът е търговско предприятие или ако имуществото на несъстоятелния длъжник включва дружество;
- действия по обявяване на несъществуване, недействителност и разваляне на учредителен акт и устав;
- действия за спиране или отмяна на дружествени решения;
- декларативни действия, в които възражението се отнася до индустриалната собственост, за всички случаи, за които са предвидени разпоредби в Кодекса за индустриалната собственост.

Морски съдилища (Tribunais Marítimos)

Морските съдилища са компетентни по въпроси, свързани с:

- дължимото обезщетение за вреди, причинени или претърпени от кораби, лодки и други плавателни съдове или в резултат на морската им употреба съгласно общия ред на закона;
- договори за строителство, ремонт, покупка и продажба на кораби, лодки и други плавателни съдове, при условие че са предназначени за морска употреба;
- договори за превоз по море или договори за комбиниран или мултимодален транспорт;
- договори за застраховане на кораби, лодки и други плавателни съдове, предназначени за морски цели, и на техните товари;
- ипотeki и привилегии по отношение на кораби или лодки, в допълнение към всякакви реални гаранции във връзка с плавателните съдове и техните товари;
- гражданска отговорност по отношение на замърсяването на морски и други води, попадащи под тяхна юрисдикция.

Съдилища за прилагане на наказанията (Tribunais de Execução de Penas)

Съдилищата за прилагане на наказанията са компетентни по-специално относно:

- предоставяне на условно освобождаване (*liberdade condicional*) и решение за неговата отмяна;
- разглеждане, удължаване и преразглеждане на мярката за сигурност „лишаване от свобода“ на лица, неносещи отговорност (*inimputáveis*);
- предоставяне на освобождаване с пробация (*liberdade para prova*) и решение за неговата отмяна;
- обявяване на края на наказание лишаване от свобода, на присъда без определен в закона срок (*pena relativamente indeterminada*) или на мярката за сигурност „интерниране“.

Специализиран съд за интелектуална собственост (Tribunal de Competência Especializada para a Propriedade Intelectual)

Този съд заседава в Лисабон и е компетентен да се занимава с действия, свързани с авторското право и сродните му права, индустриална собственост, интернет домейни, дружествени и търговски наименования, както и жалби срещу решения, постановени от Instituto Nacional da Propriedade Industrial (Националният институт за индустриална собственост), Fundação para a Computação Científica Nacional (Фондацията за национален научен анализ) и Instituto dos Registos e do Notariado (Института на регистрите и нотариусите).

Съдилища със специфична компетентност:

Съдилищата със специфична компетентност се занимават с въпроси, определени според приложимия вид производство. Те не са типични съдилища, а по-скоро отделения на окръжните съдилища като граждански отделения (*varas cíveis*), наказателни отделения (*varas criminais*), съдийски състави по граждански дела (*juízos cíveis*), съдийски състави по наказателни дела (*juízos criminais*), съдийски състави, занимаващи се с граждански дела, свързани с непълнолетни лица (*juízos de pequena instância cível*), съдийски състави, занимаващи се с наказателни дела, свързани с непълнолетни лица (*juízos de pequena instância criminal*), и съдилища по изпълнението (*juízos de execução*).

Varas cíveis са компетентни да се занимават с действия за декларативно решение, чиято стойност надхвърля компетенциите на Апелативния съд, където законът предвижда намесата на общия съд.

Varas criminais са компетентни, наред с другото, да се занимават с дела от наказателноправно естество, попадащи в компетенциите на общия съд или на съда със съдебни заседатели.

Juízos cíveis са компетентни да се занимават с производства от гражданскоправно естество, които не попадат в компетентността на *varas cíveis* или *juízos de pequena instância cível*. *Juízos criminais* са компетентни по-специално да се занимават с дела от наказателноправно естество, които не се отнасят за разрешаване до *varas criminais* или *juízos de pequena instância criminal*.

Juízos de pequena instância cível са компетентни да се занимават с граждански дела по съкратената процедура (*processo sumaríssimo*), и граждански дела, които не са предвидени в Гражданско-процесуалния кодекс, които са обхванати от специална процедура и при които решението не подлежи на обикновена процедура по обжалване. *Juízos de pequena instância criminal* са компетентни по-специално да се занимават с дела, спрямо които се прилага една от трите съкратени процедури (*processo sumário*, *abreviado* и *sumaríssimo*).

Като част от процедурата по принудително изпълнение съдилищата по изпълнението са компетентни да изпълняват задачи, посочени в Гражданско-процесуалния кодекс.

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държвата-членка, отговорна за тази страница.

Последна актуализация: 15/11/2013